

VI col·loqui internacional Mimesi

CONSTRUCCIÓ D'AUTOR(ITAT) A LA POÈTICA: RENAIXEMENT, BARROC, IL·LUSTRACIÓ

II. AUTOCOMENTARIS (TASSO, GUARINI, MARINO)

David Nelting (Ruhr-Universität Bochum)

“Così piacque al Cavalier Marino...”:
la figura dell'autore nei paratesti di Giovan Battista Marino

A l'obra poètica de Marino –*L'Adone* o els *Idilli pastorali*– s'hi troben, a través del personatge del poeta Fileno, figuracions de l'autor que n'incorporen el programa literari, posen en escena la meravella del públic i fan evident la seva autoritat en tant que poeta. N'he tractat ja al *IV Col·loqui Mimesi (Metaficció)*, publicat a Ed. Punctum (2018). En aquesta ocasió voldria focalitzar l'atenció en l'escenificació de l'autor (i en la seva funció) en els textos teòrics de Marino, en els quals il·lustra els principis de la seva poètica i formula les seves pretensions d'extraordinària autoritat poètica. Tot i que Marino, en contraposició a un autor com Torquato Tasso, ens ha llegat poques consideracions teòriques sobre poesia, el lligam entra autor i autoritat poètica juga un paper fonamental a nivell teòric en alguns dels seus paratextos. Analitzaré des d'aquesta perspectiva la *Dedica del Ritratto del Serenissimo Don Carlo Emanuele, duca di Savoia* de 1608, el prefaci a la *Lira III* de 1614 i la carta a Claudio Achillini de 1620. Aparentment, dos d'aquests textos –la *Dedica* i el prefaci– ni tan sols van ser escrits per Marino, sinó que serien obra del comte de Rovigliasco i d'Honorato Claretti, respectivament: aquest interessant recurs permet a Marino, en realitat l'autor dels textos, comentar “objectivament” la seva pròpia persona amb mirada externa. La correlació d'autoritat i autor, recalçada pel poeta amb molt d'èmfasi, uneix tots aquests paratextos. Si a l'Humanisme renaixentista l'autor assumia amb el seu estil la funció retòrica de propagar i de representar una identitat moral, que conferia així autoritat als textos, Marino, en canvi, promou un culte a la “novetat” basat en l'enginy estètic i en el caprici artístic de l'autor, que el situa, amb un gest de poderosa autonomia individual, al marge de les tradicions i de les regles consensuades d'imitació, tant de l'*imitatio auctorum* com de la imitació mimètica de la naturalesa externa, vigents

al Renaixement. L'escenificació programàtica de l'autor als paratextos de Marino permet també delimitar, a nivell epistèmic, certes especificitats post-renaixentistes de la poesia barroca.